

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Житомирський державний технологічний університет

П О Л О Ж Е Н Н Я
про навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці
працівників та студентів Житомирського державного
технологічного університету

Житомир 2016

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ЖДТУ

_____ В.В. Євдокимов
” ____ ” _____ 2016 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці
працівників та студентів Житомирського державного
технологічного університету.

1. Загальні положення.

1.1. Навчання з охорони праці є складовою частиною системи управління охороною праці.

1.2. Положення розроблене відповідно до вимог статті 18 Закону України "Про охорону праці", "Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці", затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005р. № 15, "Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001 р. № 563, "Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04. 2006 р. № 304.

1.3. Усі учасники навчально-виховного процесу, а саме, – керівні, науково-педагогічні працівники, спеціалісти, обслуговуючий персонал університету (далі – працівники) в процесі виконання своїх посадових обов'язків проходять навчання, інструктажі та перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності, надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків, правил поведінки при виникненні аварійних ситуацій.

1.4. Допуск до роботи осіб, які не пройшли навчання і перевірку знань з питань охорони праці, забороняється.

1.5. Навчання студентів, слухачів, аспірантів з питань охорони праці в університеті проводиться відповідно до галузевих стандартів вищої освіти як традиційними методами так і з використанням сучасних форм організації навчання, – модульного, дистанційного, екстернатного тощо, а також з використанням технічних засобів навчання.

1.6. Під час трудового і професійного навчання (практики) на підприємствах, в установах, організаціях на студентів, слухачів, аспірантів поширюється законодавство про охорону праці в такому ж порядку, що до їх працівників.

1.7. Вимоги цього Положення є обов'язковими для виконання усіма учасниками навчально-виховного процесу університету.

1.8. Відповідальність за організацію навчання з охорони праці покладається на керівників структурних підрозділів університету.

2. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці.

2.1. Усі учасники навчально-виховного процесу університету до початку виконання своїх обов'язків і в процесі роботи періодично проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

2.2. Посадові особи університету (додаток 1) проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці під час прийняття на роботу і періодично, один раз на три роки, на базі Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Академії педагогічних наук України, у галузевих навчальних центрах або навчальних закладах та установах, які отримали відповідний дозвіл (ліцензію) на навчання з питань охорони праці згідно з Типовими тематичним планом і програмою навчання з питань охорони праці посадових осіб (додаток 2).

Програма навчання ректора університету, проректора, на якого покладено відповідальність щодо організації роботи з охорони праці – 36 годин, спеціалістів та викладачів з охорони праці – 72 години.

2.3. Усі інші працівники університету проходять навчання з охорони праці, безпеки життєдіяльності безпосередньо в структурних підрозділах університету обсягом не менше 20 годин.

2.4. Один раз на 3 роки в університеті складається план-графік проведення перевірки знань працівників з питань охорони праці та затверджується наказом ректора університету. Перед перевіркою знань організовуються лекції, консультації.

2.5. Працівники, що виконують роботи з підвищеною небезпекою, проходять спеціальне навчання і перевірку знань з питань охорони праці не рідше одного разу на рік. Перелік робіт з підвищеною небезпекою затверджується наказом ректора університету.

2.6. Перевірку знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводить комісія по перевірці знань з питань охорони праці. Результати перевірки знань оформлюються протоколом.

2.7. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці складається комісією по перевірці знань з питань охорони праці та затверджуються ректором університету.

2.8. Видача посвідчень про перевірку знань працівникам, які проходили навчання в університеті, є обов'язковою лише тим, хто виконує роботи підвищеної небезпеки.

2.9. Працівники, які показали незадовільні знання, повинні протягом одного місяця пройти повторну перевірку знань з питань охорони праці. Особи, які і при повторній перевірці знань показали незадовільні знання, працевлаштовуються згідно з чинним законодавством.

2.10. Формою перевірки знань з питань охорони праці працівників є тестування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (авто екзаменатори, модульні тести тощо), залік або іспит – за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування.

2.11. Контроль за навчанням і періодичністю перевірки знань з питань охорони праці здійснюють фахівці служби охорони праці університету.

3. Інструктажі з питань охорони праці працівників та студентів університету.

За характером і часом проведення інструктажі з питань охорони праці поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.

3.1. Вступний інструктаж з охорони праці.

3.1.1. Вступний інструктаж з охорони праці проводиться з:

- усіма працівниками, які приймаються на роботу до університету (постійну або тимчасову) незалежно від їх освіти, посади, стажу роботи за цією професією;
- працівниками, які прибули до університету і беруть безпосередню участь у навчально-виховному процесі або виконують будь-які роботи для університету;
- зі студентами до початку трудового або професійного навчання (практики) в університеті або на підприємстві;
- зі студентами у разі екскурсії на підприємство.

3.1.2. Вступний інструктаж з охорони праці з працівниками університету проводиться фахівцями служби охорони праці. Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці.

3.1.3. Вступний інструктаж з охорони праці зі студентами проводять завідувачі лабораторій, керівники робіт, майстри виробничого навчання, за інструкціями, затвердженими ректором університету. Запис про проведення вступного інструктажу зі студентами робиться у спеціальному журналі, що має бути в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні.

3.2. Первинний інструктаж з охорони праці.

3.2.1. Первинний інструктаж з охорони праці проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці:

- з новоприйнятим працівником (постійно чи тимчасово) на будь-яку посаду;
- з працівником, який переводиться з одного структурного підрозділу університету до іншого;
- з працівником, який буде виконувати нову для нього роботу;
- з відрядженим працівником іншої установи, підприємства чи закладу освіти, який бере безпосередню участь у навчально-виховному або виробничому процесі університету;
- зі студентами перед початком трудового або професійного навчання (практики) в кожному кабінеті, майстерні, лабораторії університету або підприємства перед виконанням кожного навчального завдання пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо.

3.2.2. Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за діючими в університеті інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

3.3. Повторний інструктаж з охорони праці.

Повторний інструктаж проводиться на робочому місці з усіма працівниками (окремо з кожним, або з групою працівників одного фаху) за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу в повному обсязі:

- на роботах з підвищеною небезпекою - 1 раз на квартал;
- на інших роботах - 1 раз на 6 місяців.

3.4. Позаплановий інструктаж з охорони праці.

3.4.1. Позаплановий інструктаж проводиться індивідуально або з групою працівників одного фаху на робочому місці:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;
- при заміні або модернізації устаткування, приладів, інструментів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;
- при порушеннях працівниками нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій чи пожеж тощо;
- на вимогу фахівців органів державного нагляду за охороною праці у випадку, якщо виявлено незнання працівником безпечних методів, прийомів праці чи нормативно-правових актів з охорони праці;
- при перерві в роботі виконавця робіт більше ніж на 30 календарних днів - для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт – понад 60 днів.
- зі студентами, слухачами, – при порушеннях ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж тощо.

3.4.2. Обсяг і зміст інструктажу визначається в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили необхідність його проведення.

3.5. Цільовий інструктаж з охорони праці.

3.5.1. Цільовий інструктаж проводиться з працівниками при:

- ліквідації аварії або стихійного лиха;
- проведенні робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження;

3.5.2. Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

3.6. Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів працівників університету та їх допуск до роботи особа, яка проводила інструктаж, робить запис в журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці. Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

3.7. Інструктажі з охорони праці зі студентами, що проводяться під час трудового і професійного навчання (практики) в університеті, проводять завідувачі лабораторій, керівники робіт, майстри виробничого навчання та інші особи, на яких покладено обов'язок проведення інструктажів.

3.8. Під час трудового, професійного навчання (практики) студентів університету на підприємствах, в установах, організаціях, – інструктажі проводять посадові особи підприємства, організації, установи, на яких покладено ці

обов'язки наказом керівника підприємства, установи, організації, де студенти проходять трудове та професійне навчання.

3.9. Реєстрація інструктажів з охорони праці зі студентами під час трудового, професійного навчання (практики) проводиться:

- вступного та первинного на робочому місці, де проводиться трудове або професійне навчання (практика), – у спеціальному журналі, що має бути в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні;

- первинного перед виконанням навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо, – у журналі обліку навчальних (навчально-виробничих) занять на сторінці про запис теми навчального заняття.

3.10. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі з охорони праці завершуються перевіркою знань усним опитуванням або за допомогою технічних засобів навчання, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці. Знання перевіряє особа, яка проводила інструктаж.

3.11. Керівники структурних підрозділів при необхідності можуть запросити для проведення інструктажів відповідних фахівців. Реєстрація інструктажів, стажування та допуску до самостійної роботи працівників у таких випадках проводиться в журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці структурного підрозділу.

4. Інструктажі з питань безпеки життєдіяльності студентів університету

4.1. Інструктажі з безпеки життєдіяльності проводяться зі студентами, слухачами. Інструктажі містять питання охорони здоров'я, пожежної безпеки, безпеки дорожнього руху, безпеки побуту, реагування на надзвичайні ситуації тощо.

4.2. *Вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності* проводиться перед початком навчальних занять один раз на рік. Зі студентами першого курсу вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться службою охорони праці.

4.3. За умови чисельності учасників навчально-виховного процесу в університеті понад 200, – службою охорони праці проводиться навчання з завідувачами лабораторій, майстрами, викладачами, кураторами груп тощо, які в свою чергу інструктують студентів, слухачів другого – п'ятого курсів.

4.4. Програма (інструкція) проведення вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності затверджуються ректором університету.

4.5. *Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності* проводиться:

- наприкінці кожного навчального семестру перед початком канікул;
- на початку заняття у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо, де навчальний процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів.

4.6. Кожний наступний первинний інструктаж, який проводиться на початку заняття (практичної, лабораторної роботи тощо) в даному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі, реєструється в журналі обліку навчальних занять на сторінці предмета в розділі про запис змісту заняття.

4.7. Позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться:

- у разі порушень студентами вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть призвести чи призвело до травм, аварій, пожеж тощо;
- при зміні умов виконання навчальних завдань (практичних, лабораторних робіт тощо);
- у разі нещасних випадків за межами навчального закладу.

4.8. Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться:

- у разі організації позанавчальних заходів (олімпіад, турнірів з навчальних предметів, екскурсій, туристичних походів, спортивних змагань тощо);
- під час проведення громадських, позанавчальних робіт (прибирання території, приміщень, науково-дослідних робіт на навчально-дослідних ділянках тощо).

4.9. Первинний, позаплановий, цільовий інструктажі проводять завідувачі лабораторій, викладачі, куратори груп, майстри виробничого навчання, тренери, керівники гуртків тощо та реєструють в спеціальних журналах.

4.10. Цільові інструктажі проводяться зі студентами, слухачами, а також з дорослими, які беруть участь у позанавчальних заходах.

Спеціаліст з охорони праці

О. О. Герус

П О Г О Д Ж Е Н О:

Перший проректор

О. В. Олійник

Проректор з науково-педагогічної роботи

Г. М. Виговський

Проректор з адміністративно-господарської роботи

О. А. Ткачук

Начальник відділу кадрів

Ю. А. Чеховська

Юрисконсульт

А. В. Турбовець

Заступник голови ППО викладачів та співробітників

Ж. Ц. Коваль

ПЕРЕЛІК**посадових осіб університету, що проходять навчання та періодичну перевірку знань з питань охорони праці.**

1. Посадові особи університету, які зобов'язані проходити навчання і перевірку знань з питань охорони праці під час прийняття на роботу і періодично, один раз на три роки, в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти Академії педагогічних наук України, в галузевих навчальних центрах, в регіональних навчальних закладах та установах, які мають відповідний дозвіл (ліцензію) на навчання з питань охорони праці:

ректор університету;

проректори;

декани факультетів та їх заступники, на яких покладено вирішення питань організації роботи з охорони праці;

головний інженер;

головний енергетик;

головний механік;

начальник ЕТВ;

члени комісій з питань охорони праці;

викладачі з охорони праці, цивільного захисту та БЖД;

фахівці служби охорони праці.

Вищезазначені посадові особи після навчання та складання заліків отримують посвідчення встановленого зразка, термін дії якого 3 роки.

2. Працівники, посадовими обов'язками яких передбачено виконання робіт з підвищеною небезпекою, щорічно проходять спеціальне навчання та перевірку знань з охорони праці з урахуванням конкретних видів робіт, умов праці, функціональних обов'язків та отримують посвідчення встановленого зразка, термін дії якого 12 місяців. Перевірка знань з питань охорони праці після проведення спеціального навчання проводиться комісією університету.

3. Усі інші працівники університету проходять навчання з охорони праці, безпеки життєдіяльності безпосередньо в структурних підрозділах університету обсягом не менше 20 годин, а перевірку знань – у комісії по перевірці знань з питань охорони праці університету один раз на 3 роки. .

4. Студенти університету вивчають питання охорони праці згідно з навчальною програмою за фахом.

Спеціаліст з охорони праці

О.О.Герус

ТИПОВА ПРОГРАМА

навчання працівників університету з питань охорони праці

ТЕМА 1. ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ.

Поняття охорони праці. Соціально-економічне значення охорони праці. Основні законодавчі акти з охорони праці: Закон України «Про охорону праці», «Кодекс законів про працю України», Закон України «Про охорону здоров'я», Закон України «Про пожежну безпеку», Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційний захист», Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». «Кодекс цивільного захисту України» у редакції Закону України № 124-VIII від 15.01.2015.

Основні положення Закону «Про охорону праці». Основні принципи державної політики в галузі охорони праці.

Право громадян на охорону праці при укладенні трудового договору. Права працівників на охорону праці під час роботи на підприємстві.

Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Правові, фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування, гарантії працюючих громадян щодо їх соціального захисту у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, вагітністю та пологами, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, охорони життя та здоров'я.

Обов'язки власника щодо створення безпечних і нешкідливих умов праці.

Обов'язки працівника виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці.

Положення про навчання і перевірку знань працівників з питань охорони праці. Перелік посадових осіб, які до початку виконання своїх обов'язків і періодично один раз на три роки проходять навчання з питань охорони праці. Інструктаж з питань охорони праці: види, періодичність, зміст.

Служба охорони праці. Положення про службу, основні завдання, функціональні обов'язки та права.

Основні вимоги «Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 р. № 1232.

Відшкодування підприємствам, громадянам і державі збитків, завданих порушенням вимог охорони праці.

Інструкції та інші нормативні акти про охорону праці, що діють у межах підприємства, основні вимоги до них і порядок їх розроблення.

ТЕМА 2. ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ПРАЦЮ.

Закон України «Про колективні договори». Розробка, укладення та виконання колективного договору.

Тривалість робочого часу працівників. Скорочена тривалість робочого часу. Заборона роботи в нічний час. Обмеження надурочних робіт. Заборона залучення до надурочних робіт.

Праця жінок. Роботи, на яких забороняється застосування праці жінок. Обмеження праці жінок на роботах у нічний час. Гарантії при прийнятті на роботу і заборона звільнення вагітних жінок та жінок, які мають дітей.

Праця молоді. Права неповнолітніх у трудових правовідносинах. Вік, з якого допускається прийняття на роботу. Роботи, на яких забороняється застосування праці осіб молодше 18 років. Медичні огляди.

ТЕМА 3. ПСИХОЛОГІЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ.

Фізіологічна та психологічна основа трудового процесу (безумовні та умовні рефлекс, їх вплив на безпеку праці).

Пристосування людини до навколишніх умов в процесі праці (відпрацювання прийомів та навичок при навчанні).

Психічні процеси, що управляють трудовою діяльністю (почуття, сприймання, увага, пам'ять, уява, емоції) та їх вплив на безпеку праці.

Алкоголізм і безпека праці (вплив алкоголю на основні психічні процеси, підвищена схильність до скоєння нещасного випадку).

Аналіз та прогнозування стану охорони праці, травматизму, професійних та загальних захворювань на виробництві.

Організація роботи з охорони праці. Посадові інструкції, встановлення обов'язків, прав і відповідальності виробничо-технічних служб, посадових осіб і спеціалістів за виконання функцій і завдань в системі управління охороною праці, а також вимог з охорони праці.

Перелік робіт з підвищеною небезпекою та робіт, для яких є потреба у професійному доборі; безпека праці на таких роботах згідно з нормами та правилами.

Контроль безпечних умов праці. Світлова та звукова сигналізація. Запобіжні надписи, сигнальне пофарбування. Знаки безпеки.

ТЕМА 4. ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА.

Основні нормативні документи, що регламентують роботу по забезпеченню пожежної безпеки об'єктів: «Кодекс цивільного захисту України», стандарти, будівельні норми та правила. Правила пожежної безпеки в Україні.

Обов'язки керівників підприємства та інших посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта та окремих ділянок виробництва.

Кримінальна, адміністративна, матеріальна та дисциплінарна відповідальність громадян, посадових та юридичних осіб за порушення вимог пожежної безпеки та виникнення пожежі.

Основні причини пожеж: порушення технологічних регламентів і несправність виробничого обладнання, іскри електрогазозварювальних робіт і необережне поводження з вогнем, іскри котельних та інших установок, порушення правил користування інструментами і електронагрівальними приладами. Заходи пожежної безпеки, яких необхідно дотримуватись перед початком роботи, під час роботи та по її закінченні з метою запобігання пожежам.

Утримання території підприємства, протипожежні розриви, джерела протипожежного водопостачання, протипожежний режим на об'єкті.

Основні вимоги пожежної безпеки в будівлях і приміщеннях, при експлуатації електрообладнання, опалювальних приладів, систем вентиляції, при

проведенні електрогазозварювальних, паяльних та інших вогневих робіт, при фарбуванні, знежирюванні та митті виробів і обладнання.

Вимоги пожежної безпеки в лабораторіях, архівах, складських приміщеннях, гаражах, деревообробних цехах і майстернях та складах зберігання хімічних речовин, паливно-мастильних матеріалів, при роботі з пожежовибухонебезпечними матеріалами, в приміщеннях з масовим перебуванням людей (клубах, поліклініках, їдальнях тощо).

Основні вимоги до утримання шляхів евакуації, автоматичних систем пожежогасіння і автоматичної пожежної сигналізації.

Призначення та місцезнаходження на об'єкті засобів пожежогасіння, протипожежного обладнання та інвентарю (вогнегасники, внутрішні пожежні крани, бочки з водою, ящики з піском, стаціонарні установки пожежогасіння).

Порядок утримання на об'єкті засобів пожежогасіння взимку та влітку.

Правила використання вогнегасних засобів, протипожежного інвентарю і обладнання для пожежогасіння.

Засоби зв'язку і сповіщення про пожежу, що є на об'єкті, в цеху, місця розташування телефонів, пристроїв подачі звукових сигналів пожежної тривоги. Правила використання цих засобів на випадок виникнення пожежі.

Дії працівників при виявленні у цеху чи на території об'єкта задимлення, загорання або пожежі.

ТЕМА 5. ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА.

Електричний струм, одиниці вимірювання струму, напруги, потужності, опору, частоти. Постійний та змінний струм, їх шкідлива дія на організм людини. Небезпечні величини електроструму, напруги. Залежність дії електроструму на людину від тривалості дії, умов середовища, метеорологічних факторів, фізичного стану людини. Поняття напруги кроку та дотику. Статична і наведена напруга. Дія електромагнітних полів, засоби захисту від них.

Допустимі (безпечні) відстані до струмопровідних частин діючого обладнання, що знаходиться під напругою.

Класифікація виробничих приміщень щодо небезпеки ураження працюючих електричним струмом.

Колективні та індивідуальні засоби захисту в електроустановках. Порядок їх використання, зберігання та обліку. Періодичність та види випробувань. Плакати та знаки безпеки, що використовуються в електроустановках.

Заземлення та занулення електроустановок, їх захисна дія. Найбільш допустимі величини опору. Від чого вони залежать.

Заходи безпеки при роботі з електрифікованим інструментом зварювальними та понижуючими трансформаторами, переносними світильниками тощо.

Порядок виконання робіт в діючих електроустановках: організаційні та технічні заходи, наряд-допуск до роботи, інструктаж, групи електробезпеки.

Вимоги до персоналу, який виконує роботи в діючих електроустановках.

Особа відповідальна за стан електрогосподарства на підприємстві.

ТЕМА 6. ГІГІЄНА ПРАЦІ І ВИРОБНИЧА САНІТАРІЯ. МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ.

Поняття гігієни праці та виробничої санітарії. Критерії оцінки умов праці.

Нормативні акти з питань гігієни праці, санітарні норми і правила гігієни, нормативи, стандарти тощо.

Заходи по покращенню умов праці та виробничого середовища.

Взаємодія різних служб підприємства з гігієни праці.

Планування та організація заходів з охорони здоров'я працюючих.

Засоби індивідуального та колективного захисту працюючих. Порядок забезпечення ними працівників. Класифікація засобів захисту.

Основні шкідливі виробничі фактори (шум, вібрація, звук, інфразвук, ультразвук, іонізуючі та неіонізуючі випромінювання тощо), характерні для даного виробництва, джерела їх утворення, класифікація, гранично допустимі рівні, можливий вплив на працюючих.

Шкідливі речовини, джерела їх утворення, класифікація, приблизний перелік.

Опалення, вентиляція, кондиціонування виробничих приміщень. Види вентиляції. Проектування, монтаж, приймання та експлуатація вентиляційного устаткування, обслуговування газопилоуловлюючого обладнання.

Особливості гігієни праці при використанні жіночої праці та праці неповнолітніх.

Додержання норм піднімання і переміщення важких речей жінками-робітницями та неповнолітніми.

Забезпечення нагляду за виробничим середовищем. Гігієнічний лабораторний контроль виробничого середовища і основні методи контролю (фотометричний, газохроматографічний, полярографічний тощо). Вимоги до методів вимірювань і досліджень. Організація лабораторного контролю на підприємстві.

Санітарно-побутове забезпечення працюючих. Основні нормативні документи. Конкретні приклади недоліків санітарно-побутового обслуговування.

Медичні огляди - попередні та періодичні, поняття медоглядів. Нормативні акти щодо їх організації та проведення.

Види профзахворювань. Застосування Положення про розслідування та облік нещасних випадків, профзахворювань і аварій на підприємстві, в установах та організаціях при розслідуванні профзахворювань. Реєстрація та облік профзахворювань.

Визначення придатності працівника до даної роботи, необхідність переведення на іншу роботу, відновлювання працездатності. Оцінка стану здоров'я працюючих.

Основні вимоги до складання санітарно-гігієнічної характеристики умов праці.

ТЕМА 7. НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ ПОТЕРПІЛИМ ПРИ НЕЩАСНИХ ВИПАДКАХ.

Стислі основи анатомії та фізіології людини.

Поняття першої допомоги. Основні принципи надання першої допомоги і правильність, доцільність дії, швидкість, рішучість, спокій.

Перша допомога при кровотечі. Класифікація кровотечі. Основні види кровотечі, їх ознаки. Перша допомога при капілярній кровотечі. Перша допомога при артеріальній та венозній кровотечі. Засоби зупинки кровотечі. Зупинка кровотечі притискуванням пошкодженої судини до прилеглої кістки,

максимальним згинанням кінцівок у суглобах. Зупинка кровотечі за допомогою джгута чи джгута - закрутки.

Прийоми реанімації. Підготовлення потерпілого до реанімації. Штучне дихання способом «із рота в рот» чи «з рота в ніс». Непрямий (закритий) масаж серця. Перша допомога при утопленні.

Види електротравм.

Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму. Термічна, електрична та біологічна дія електричного струму на організм людини. Правила надання першої допомоги від ураження електричним струмом.

Перша допомога при забоях. Струс головного мозку. Забої в області хребта. Синдром стискання. Перша допомога при вивихах і розтягненні зв'язок.

Перша допомога при пораненнях. Визначення та класифікація ран. Види перев'язувального матеріалу, типи пов'язок. Правила накладення пов'язок.

Перша допомога при переломах. Класифікація переломів. Правила накладання шин.

Перша допомога при ушкодженні хребта та кісток таза.

Опіки, їх класифікація. Перша допомога при хімічних та термічних опіках, при опіку очей. Перша допомога при тепловому сонячному ударі.

Дія на організм людини низьких температур. Перша допомога при обмороженні та замерзанні.

Перша допомога при укусах змій та отруйних комах.

Непритомність, травматичний шок. Класифікація, перша допомога.

Отруєння. Шляхи надходження отрут до організму, класифікація отруєнь. Перша допомога.

Засоби навчання першої допомоги при раптових захворюваннях.

Черговість надання першої допомоги.

Правила транспортування потерпілих. Медична аптечка, її склад, правила використання медикаментів.

ТЕМА 9. ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ НА ВОДІ.

Правила безпеки та поведінки на водоймищах влітку та взимку.

Запобігання нещасним випадкам та надання першої допомоги потерпілим.

ТЕМА 14. ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВАНТАЖНО-РОЗВАНТАЖУВАЛЬНИХ РОБІТ .

Правила безпеки під час завантаження (вивантаження) автомобілів.

Правила безпеки при застосуванні спеціальної навантажувально-розвантажувальної техніки.

ТЕМА 15. ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.

Правила безпеки при проведенні гімнастичних занять.

Правила безпеки при проведенні занять з рукопашного бою.

Правила безпеки при проведенні занять в басейні та відкритих водоймищах..

Правила безпеки при проведенні спортивних ігор.

ТЕМА 16. ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЗЕМЛЯНИХ РОБІТ.

Загальні правила безпеки при проведенні земляних робіт.

Правила безпеки при проведенні земляних робіт поблизу електромережі.

Правила безпеки при проведенні земляних робіт поблизу комунікацій та споруд.

Правила безпеки при користуванні інструментом для виконання земляних робіт.

ТЕМА 17. ДОТРИМАННЯ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ У ПОБУТІ.

Заходи безпеки при використанні газу у побуті.

Заходи безпеки при використанні побутової техніки.

Заходи безпеки при пересуванні залізничним, автомобільним транспортом, електротранспортом та пішки.

Заходи безпеки при використанні побутових хімічних речовин.

Спеціаліст з охорони праці

О. О. Герус